

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна

ПОЛІТИЧНА ГЕОГРАФІЯ

Навчальна
література

Завдання для практичної
та самостійної роботи

Студент _____

Група _____

Харків – 2017

УДК 911.3:32(100)(075.8)

ББК 66.0я73

Г60

Затверджено:

кафедрою туристичного бізнесу та країнознавства
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
(протокол № 1 від 28.08.2017)

Укладач:

Грицак Ю.П., к.г.н., доцент

Г60 **Грицак Ю.П. Політична географія:** Завдання для практичної та самостійної роботи. Для студентів спеціальності 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. – 24 с.

УДК 911.3:32(100)(075.8)

ББК 66.0я73

Мета практичних і самостійних робіт з політичної географії – закріплення навичок роботи з географічними картами, розвиток уміння складати політико-географічні та геополітичні характеристики.

ПРАКТИЧНА РОБОТА №1

по атласу»Економічна і соціальна географія світу для 10-11 класів
видавництва «Інститут передових технологій»

Користуючись атласом, дати відповіді на питання по заданій країні (обвести кружком потрібну букву в тесті). Послідовність питань йде за змістом атласу, починаючи з його першої сторінки.

Варіант № _____

1 – Тип рельєфу найбільш освоєної частини території _____

- а – низовина
- б – піднесеність
- в – плоскогір'я
- г – нагір'я
- д – гори

2 – До складу якої імперії входила _____ на початку 20 століття

- а – Австро-Угорщина
- б – Великобританія
- в – Німеччина
- г – Іспанія
- д – Італія
- е – Нідерланди
- ж – Португалія
- з – Росія
- и – Туреччина
- к – Франція
- л – була незалежною

3 – Чисельність населення _____

- а – >40 млн осіб
- б – 20–40 млн осіб
- в – 10–20 млн осіб
- г – 5–10 млн осіб
- д – 2–5 млн осіб
- е – <2 млн осіб

4 – Людність столиці _____

- а – понад 5 млн осіб
- б – 3–5 млн осіб
- в – 1–3 млн осіб
- г – 0,5–1,0 млн осіб
- д – 0,1–0,5 млн осіб
- е – до 0,1 млн осіб

5 – Середня щільність населення _____ (розрахувати)

- а – понад 400 осіб/км²
- б – 200–400 осіб/км²
- в – 100–200 осіб/км²
- г – 50–100 осіб/км²
- д – 25–50 осіб/км²
- е – 10–25 осіб/км²
- ж – менше 10 осіб/км²

6 – Форма правління в _____

- а – конституційна монархія
- б – абсолютна монархія
- в – республіка незалежна
- г – республіка в складі брит. Співдружності
- д – залежна територія

7 – Форма адміністративно-територіального устрою _____

- а – унітарна
- б – федеративна

8 – Рівень економічного розвитку _____

- а – понад 20000 дол/особу
- б – 5000–20000
- в – 2000–5000
- г – 1000–2000
- д – 500–1000
- е – 300–500
- ж – менше 300 дол/особу

9 – Рівень соціального розвитку _____

- а – понад 0,903
- б – 0,770–0,903
- в – 0,704–0,769
- г – 0,555–0,703
- д – 0,252–0,554

10 – Членство _____ в міжнародних організаціях

- а – ASEAN
- б – AU
- в – CARICOM
- г – EU
- д – LAS
- е – NATO
- ж – OAS
- з – OESD
- и – OPEC
- к – SAARK
- л – СНД

11 – Тривалість життя в _____

- а – понад 80 років
- б – 70–80
- в – 60–70
- г – 50–60
- д – 40–50
- е – менше 40 років

12 – Рівень урбанізації _____

- а – понад 80 %
- б – 60–80
- в – 40–60
- г – 20–40
- д – менше 20 %

13 – Рівень зовнішньої міграції в _____

- а – вище +5‰
- б – від +1 до +5‰
- в – від -1 до +1‰
- г – від -1 до -5‰
- д – нижче -5‰

14 – Статевий склад _____

- а – переважання чоловіків
- б – переважання жінок

15 – Природний приріст в _____

- а – вище 30‰
- б – 20–30‰
- в – 10–20‰
- г – 5–10‰
- д – 0–5‰

е – –5–0%
ж – нижче –5%

16 – Переважаюча конфесія в _____

а – католики
б – протестанти
в – православні
г – суніти
д – шиїти
е – махаяна
ж – хінаяна
з – індуїсти
и – язичество
к – інша

17 – Мовна група або сім'я переважаючого народу _____

а – німецька
б – романська
в – слов'янська
г – індоарійська
д – алтайська
е – афразійська
ж – нігеро-кордофанська
з – австроазійська
и – австронезійська
к – сино-тибетська
л – інша

18 – Зайнятість в сільському господарстві _____

а – понад 80%
б – 60–80%
в – 40–60%
г – 20–40%
д – 10–20%
е – менше 10%

19 – Зайнятість в промисловості _____

а – понад 40%
б – 30–40%
в – 20–30%
г – 10–20%
д – менше 10%

20 – Зайнятість у сфері послуг в _____

а – понад 70%
б – 60–70%
в – 50–60%
г – 40–50%
д – 30–40%
е – 20–30%
ж – менше 20%

21 – Рівень безробіття в _____

а – понад 30%
б – 20–30%
в – 10–20%
г – 5–10%
д – менше 5%

22 – Забезпеченість _____ запасами нафти

а – є
б – відсутні

23 – Забезпеченість _____ запасами вугілля

а – є
б – відсутні

24 – Забезпеченість _____ водними ресурсами

а – понад 50 м³/год на особу
б – 25–50
в – 10–25
г – 5–10
д – 2,5–5
е – менше 2,5

25 – Сума температур вегетаційного періоду в _____

а – понад 8000°
б – 4000°–8000°
в – 2200°–4000°
г – 1000°–2200°
д – менш 1000°

26 – Коефіцієнт зволоження у найбільш освоєній частині _____

а – понад 1,0
б – 0,55–1,0
в – 0,33–0,55
г – менше 0,33

27 – Тип зими в _____

а – зима відсутня
б – тепла
в – м'яка
г – холодна
д – сувора
е – дуже сувора

28 – Частка доходів від туризму у ВВП _____

а – понад 30%
б – 20–30%
в – 10–20%
г – 5–10%
д – 1–5%
е – менше 1%

29 – Чисельність міжнародних туристів в _____

а – понад 50 млн. осіб.
б – 20–50
в – 10–20
г – 5–10
д – 1–5
е – менше 1 млн.

30 – Об'єкти Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в _____

а – культурно-історичні
б – природні
в – відсутні

31 – Частка _____ у світовому видобутку нафти

а – понад 10%
б – 6–10%
в – 3–6%
г – 1–3%
д – менше 1%
е – 0 або нема даних

32 – Частка _____ у світовому споживанні нафти

а – понад 10%
б – 6–10%
в – 3–6%
г – 1–3%
д – менше 1%
е – 0 або нема даних

33 – Частка _____ у світовому видобутку газу
а – понад 10%
б – 6–10%
в – 3–6%
г – 1–3%
д – менше 1%
е – 0 або нема даних

34 – Частка _____ у світовому видобутку кам'яного вугілля
а – понад 10%
б – 6–10%
в – 3–6%
г – 1–3%
д – менше 1%
е – 0 або нема даних

35 – Частка _____ у світовому видобутку бурого вугілля
а – понад 10%
б – 6–10%
в – 3–6%
г – 1–3%
д – менше 1%
е – 0 або нема даних

36 – Частка _____ у світовому видобутку і виробництві урану
а – понад 10%
б – 6–10%
в – 3–6%
г – 1–3%
д – менше 1%
е – 0 або нема даних

37 – Рівень розвитку електроенергетики
в _____
а – понад 10000 квт-г/особу
б – 5000–10000 квт-г/особу
в – 2000–5000 квт-г/особу
г – 750–2000 квт-г/особу
д – 100–750 квт-г/особу
е – менше 100 квт-г/особу

38 – Основний вид палива в електроенергетиці

а – вугілля в – газ
б – мазут г – уран д – вода

39 – Рівень розвитку чорної металургії
в _____
а – понад 500 кг стали на особу
б – 100–500 кг стали на особу
в – 10–100 кг стали на особу
г – менше 10 або відсутнє

40 – Обсяг виплавки сталі в _____
а – понад 100 млн. тонн
б – 50–100 млн. тонн
в – 5–50 млн. тонн
г – менше 5,0 млн. тонн
д – 0 або нема даних

41 – Обсяг видобутку залізняку
в _____
а – понад 100 млн. тонн
б – 50–100 млн. тонн
в – 5–50 млн. тонн
г – менше 5,0 млн. тонн
д – 0 або нема даних

42 – Обсяг видобутку бокситів
у _____
а – понад 100 млн. тонн
б – 50–100 млн. тонн
в – 5–50 млн. тонн
г – менше 5,0 млн. тонн
д – 0 або нема даних

43 – Обсяг виробництва глинозему
в _____
а – понад 100 млн. тонн
б – 30–100 млн. тонн
в – 5–30 млн. тонн
г – менше 5,0 млн. тонн
д – 0 або нема даних

44 – Обсяг виробництва алюмінію
в _____
а – понад 3 млн. тонн
б – 1–3 млн. тонн
в – 0,5–1 млн. тонн
г – менше 0,5 млн. тонн
д – 0 або нема даних

45 – Головна галузь кольорової металургії
в _____
а – алюмінієва
б – мідна
в – свинцево-цинкова
г – інша
д – відсутня або нема даних

46 – Рівень розвитку машинобудування
в _____
а – високий
б – середній
в – низький

47 – Переважаюча галузь в машинобудуванні

а – металообробка
б – загальне машинобудування
в – транспортне машинобудування
г – електротехнічна

48 – Рівень розвитку хімічної промисловості

а – високий
б – середній
в – низький

49 – Переважаюча галузь в хімічній промисловості _____
а – побутова і лакофарбова
б – основна хімія
в – виробництво добрив
г – орган. синтез (нафтохімія)
д – полімерна
е – тонка хімія

50 – Рівень розвитку текстильної промисловості _____
а – понад 30 кв. м тканин на особу
б – 10–30 кв. м тканин на особу
в – 1–10 кв. м тканин на особу
г – до 1 або відсутнє на особу

51 – Обсяг виробництва тканин в _____
а – понад 30 млн. кв. м тканин
б – 10–30 млн. кв. м тканин
в – 1–10 млн. кв. м тканин
г – до 1 млн. кв. м або нема даних

52 – Спеціалізація сільського господарства найбільш освоєній частині території

- а – зернове господарство
- б – садівництво, виноградарство
- в – технічні культури
- г – молочно-м'ясне тваринництво
- д – пасовищне тваринництво
- е – лісопромислове господарство

53 – Дві головні продовольчі культури

- а – пшениця
- б – кукурудза
- в – рис
- г – ячмінь
- д – просо, сорго
- е – картопля
- ж – тропічні коренеплоди

54 – Дві головні тонізуючі культури

- а – какао
- б – кава
- в – цукрові тростина або буряк
- г – спеції місцеві
- д – чай

55 – Дві головні олійні культури

- а – арахіс, кунжут
- б – кокосові горіхи
- в – олива
- г – пальмові горіхи
- д – соняшник
- е – рапс, льон
- ж – соя
- з – бавовняне насіння

56 – Дві головні технічні культури

- а – абака
- б – агава (сізаль, хенекен)
- в – джут
- г – каучуконоси
- д – льон-довгунець
- е – тютюн
- ж – бавовник
- з – шовковиця (шовкопряд)
- и – інші

57 – Два головні види худоби в

- а – великий рогатий (корови, буйволи)
- б – дрібний рогатий (вівці, кози)
- в – свині
- г – птах (кури, качки, індики, гусаки)
- д – інший (коні, осли, верблюди)

58 – Забезпеченість

- легковими автомобілями
- а – понад 400 штук на 1000 жит
- б – 200–400
- в – 100–200
- г – 50–100
- д – 25–50
- е – 10–25

59 – Вантажообіг найбільшого порту

- а – понад 50 млн. тонн в рік
- б – 20–50
- в – до 20

60 – Пасажирообіг найбільшого аеропорту

- а – понад 20 млн. пасажирів в рік
- б – до 20

61 – Обсяг експорту

- а – понад 500 млрд. доларів
- б – 100–500
- в – 50–100
- г – 25–50
- д – 5–25
- е – 0,5–5
- ж – менше 0,5 млрд. доларів

62 – Обсяг імпорту

- а – понад 500 млрд. доларів
- б – 100–500
- в – 50–100
- г – 25–50
- д – 5–25
- е – 0,5–5
- ж – менше 0,5 млрд. доларів

63 – Сальдо торгового балансу

- а – позитивне
- б – негативне

64 – Частка палива в структурі експорту

- а – понад 50%
- б – 25–50%
- в – 12–25%
- г – 6–12%
- д – менше 6%

65 – Частка руд і металів в структурі експорту

- а – понад 50%
- б – 25–50%
- в – 12–25%
- г – 6–12%
- д – менше 6%

66 – Частка машин і устаткування в структурі експорту

- а – понад 50%
- б – 25–50%
- в – 12–25%
- г – 6–12%
- д – менше 6%

67 – Частка продовольства і с/г сировини в структурі експорту

- а – понад 50%
- б – 25–50%
- в – 12–25%
- г – 6–12%
- д – менше 6%

68 – Частка палива в структурі імпорту

- а – понад 50%
- б – 25–50%
- в – 12–25%
- г – 6–12%
- д – менше 6%

69 – Частка руд і металів в структурі імпорту

- а – понад 50%
- б – 25–50%
- в – 12–25%
- г – 6–12%
- д – менше 6%

70 – Частка машин і устаткування в структурі імпорту _____

- а – понад 50%
- б – 25–50%
- в – 12–25%
- г – 6–12%
- д – менше 6%

71 – Частка продовольства і с/г сировини в структурі імпорту _____

- а – понад 50%
- б – 25–50%
- в – 12–25%
- г – 6–12%
- д – менше 6%

72 – Частка витрат на оборону у ВВП _____

- а – понад 20%
- б – 10–20%
- в – 5–10%
- г – 2–5%
- д – менше 2%

73 – Душові витрати на оборону в _____

- б – 500–1000 \$
- в – 250–500 \$
- г – 100–250 \$
- д – 50–100 \$
- е – менше 50 \$

74 – Політична напруженість в _____

- а – вирощування наркотиків
- б – громадянські війни і конфлікти
- в – міжнародні збройні конфлікти
- г – сепаратистські рухи
- д – тероризм
- е – немає напруженості

75 – Калорійність харчування населення

- в _____**
- а – понад 3500 калорій/особу за добу
 - б – 3000–3500
 - в – 2500–3000
 - г – 2000–2500
 - д – менше 2000

76 – Число жителів на 1 лікаря в _____

- а – понад 20000 осіб.
- б – 10000–20000
- в – 5000–10000
- г – 2500–5000
- д – 1000–2500
- е – 500–1000
- ж – менше 500

77 – Частка витрат на охорону здоров'я у ВВП _____

- а – 5–10%
- б – 3–5%
- в – 1–3%
- г – менше 1%

78 – Душові витрати на охорону здоров'я

- в _____**
- а – понад 500 \$
 - б – 250–500 \$
 - в – 100–250 \$
 - г – 50–100 \$
 - д – 25–50 \$
 - е – менше 25 \$

79 – Частка природоохоронних територій в площі _____

- а – понад 5%
- б – 3–5%
- в – 1–3%
- г – менше 1%

80 – Обсяг викидів вуглекислого газу

- в _____**
- а – 0–10 тонн на км²
 - б – 10–50 тонн на км²
 - в – 50–100 тонн на км²
 - г – 100–500 тонн на км²
 - д – понад 500 тонн на км²

81 – Рівень письменності населення

- _____
- а – понад 95%
 - б – 80–95%
 - в – 60–80%
 - г – 40–60%
 - д – менше 40%

82 – Частка учнів в населенні _____

- а – понад 25%
- б – 20–25%
- в – 15–20%
- г – 10–20%
- д – менше 10%

83 – Частка витрат на освіту у ВВП

- в _____**
- а – 5–10%
 - б – 3–5%
 - в – 1–3%
 - г – менше 1%

84 – Душові витрати на освіту в _____

- а – понад 1000 \$
- б – 500–1000 \$
- в – 250–500 \$
- г – 100–250 \$
- д – 50–100 \$
- е – менше 50 \$

НІМЕЧЧИНА, АВСТРО-УГОРЩИНА, ТУРЕЧЧИНА В 1900 РОЦІ

ПОРТУГАЛЬСЬКА ТА ІСПАНСЬКА КОЛОНІАЛЬНІ ІМПЕРІЇ. СУЧАСНІ ПОРТУГАЛОМОВНІ ТА ІСПАНОМОВНІ КРАЇНИ

1. Позначити колишні володіння Іспанії та Португалії.
2. Позначити сучасні країни з офіційною португальською та іспанською мовами.

БРИТАНСЬКА КОЛОНІАЛЬНА ІМПЕРІЯ. СУЧАСНІ АНГЛОМОВНІ КРАЇНИ.

1. Позначити колишні володіння Великобританії.
2. Позначити сучасні країни з офіційною англійською мовою.
3. Позначити країни – члени Співдружності націй (Commonwealth of Nations).

ФРАНЦУЗЬКА КОЛОНІАЛЬНА ІМПЕРІЯ. СУЧАСНІ ФРАНКОМОВНІ КРАЇНИ.

1. Позначити колишні володіння Франції.
2. Позначити сучасні заморські департаменти Франції.
2. Позначити сучасні країни з офіційною французькою мовою.

Експансія Царства Московського і Російської імперії в Європі (17–19 століття)

На карті позначити назви і роки територій, приєднаних до імперії (зафарбоване):

Смоленська земля і Лівобережна Україна
Іжорська земля
Лівонія та земля Виборгська
Фінляндія
Запоріжжя
Причорномор'я, Крим і Приазов'я
Східна Білорусь та Правобережна Україна

Литва, Західна Білорусь та Волинь
Кубань і Дагестан (Предкавказзя)
Грузія і Азербайджан
Абхазія
Бессарабія
Польща
Вірменія

Експансія Царства Московського і Російської імперії в Азії (17–19 століття)

На карті позначити назви і роки територій, приєднаних до імперії (зафарбоване):

Забайкалля
Молодший жуз (Західний Казахстан)
Старший жуз (Східний і Південний Казахстан)
Кокандське ханство

Хивінське ханство
Бухарське ханство
Туркменістан
Приамур'я і Примор'я
Сахалін

Політичні системи і конфесії сучасної Європи

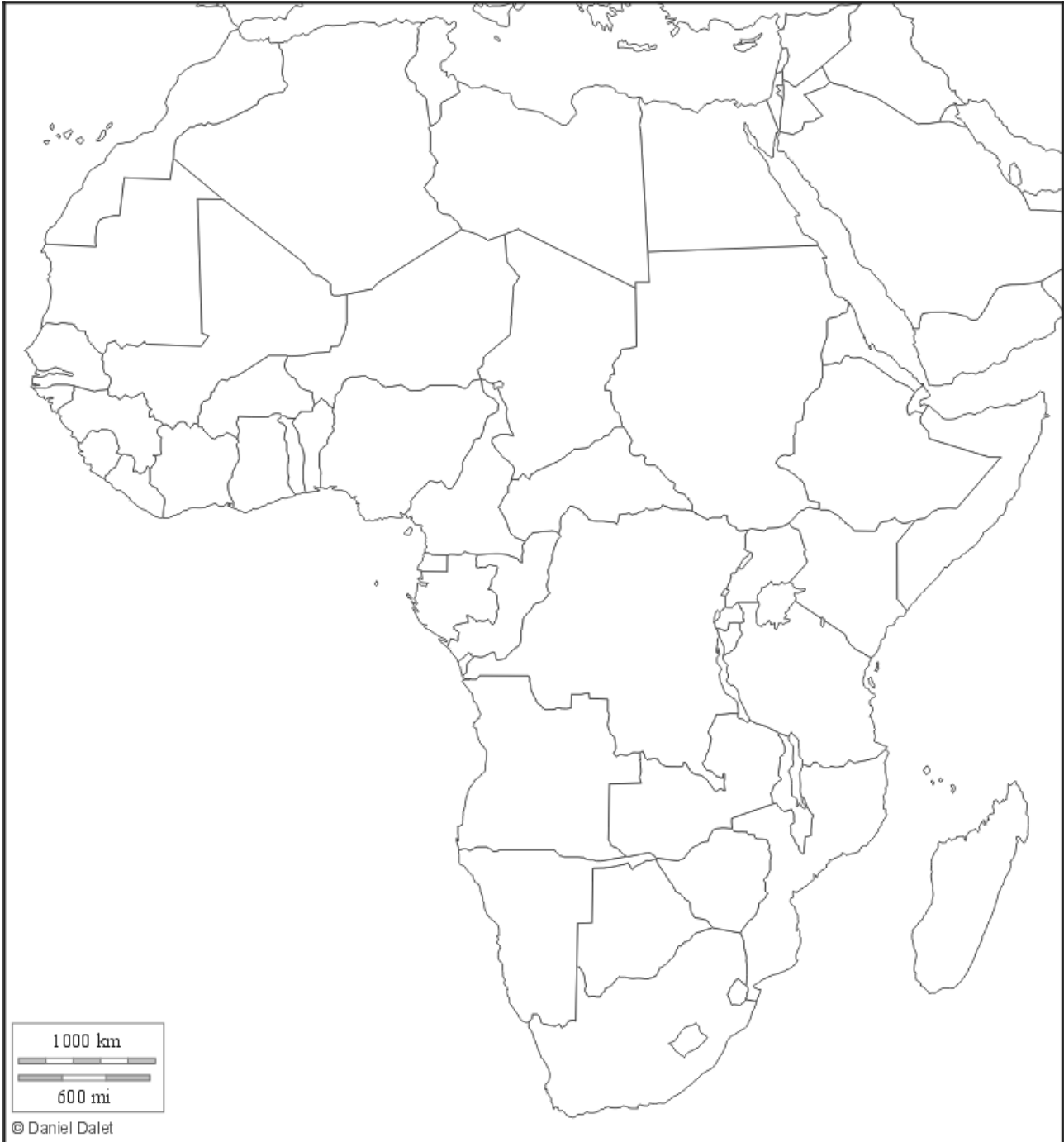
На карті позначити:

- ареали переважання конфесій;
- форми правління (МК – монархія конституційна, МА – монархія абсолютна, МТ – монархія теократична, Р – республіка президентська, Л – республіка парламентська, З – республіка змішана);
- форми адміністративно-територіального устрою (У – унітарна, Ф – федеративна).

ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ І КОНФЕСІЇ СУЧАСНОЇ АЗІЇ

ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ І КОНФЕСІЇ СУЧАСНОЇ АФРИКИ

На карті позначити:

- ареали переважання конфесій;
- форми правління (МК – монархія конституційна, МА – монархія абсолютна, МТ – монархія теократична, Р – республіка президентська, Л – республіка парламентська, З – республіка змішана);
- форми адміністративно-територіального устрою (У – унітарна, Ф – федеративна).

ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ І КОНФЕСІЇ СУЧАСНОЇ АМЕРИКИ

Практична робота

«ХАРАКТЕРИСТИКА ГЕОГРАФІЧНОГО ПОЛОЖЕННЯ КРАЇНИ»

Країна _____

Фізико-географічне положення

Місцеположення на материку (центральне, околичне, глибинне)	
Вихід до океанів, морів, проток	
Наявність судноплавних річок і озер	
Орографічна область (тип рельєфу)	
Кліматичний пояс та область	
Природна зона (тип ландшафту)	

Культурно-географічне положення

Мовні групи (спорідненість) сусідніх країн	
Менталітети (психотипи) сусідніх народів, психологічна сумісність з ними	
Релігії сусідніх країн	
Цивілізації (соціально-політична структура) сусідніх країн	
Рівень розвитку (соціально-економічні типи) сусідніх країн	

Головні напрямки еміграції з країни	
Основні напрямки імміграції в країну	
Історична пам'ять країни (історія взаємин з сусідами)	

Військово-географічне положення

Демографічний потенціал (кількість населення) сусідніх країн	
Наявність озброєних конфліктів в сусідніх країнах	
Наявність внутрішньо-політичній напруженості в сусідніх країнах	
Участь сусідніх країн у військово-політичних організаціях	
Ступінь мілітаризації сусідніх країн	
Наявність вірогідного супротивника	
Захищеність кордонів країни природними рубежами	
Найбільш придатні опорні пункти для організації оборони в сучасній війні	
Віддаленість від сучасних вогнищ військової напруженості	

Практична робота
«ПРОСТІР ЖИТТЄВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ КРАЇНИ»
(«життєвий простір»)

Країна _____

	Ступінь забеспеч.	У кого купити // Кому продати (мінімум три країни)
Продовольство		
Зерно, зернобобові		
Овочі, бульбоплоди		
Фрукти, виноград		
Олійні		
М'ясо		
Риба, морепродукти		
Смакові, цукристі		
Волокнисті, технічні		
Ліс, деревина		
Промислова сировина		
Нафта		
Газ		
Вугілля		
Уран		
Руди чорних металів		
Руди легуючих металів		
Руди важких колір. металів		
Руди легких колір. металів		
Дорогоцінні і рідкісні метали		
Хімічна сировина		
Готові промтовари		
Продовольство		
Метали і метизи		
Промислове устаткування		
Транспортні засоби		

Електро і побутова техніка		
Озброєння		
Тканини, одяг, взуття		
Будівельні матеріали		
Лісоматеріали		
Хімічні продукти		
Нафтопродукти		
Послуги		
Освітні послуги		
Науково-технічні послуги		
Культурні послуги		
Найважливіші для країни (стратегічні) транспортні шляхи		
Сухопутні		
Морські		
Річкові		

Розставити країни-партнери за ступенем важливості

1. _____	11. _____
2. _____	12. _____
3. _____	13. _____
4. _____	14. _____
5. _____	15. _____
6. _____	16. _____
7. _____	17. _____
8. _____	18. _____
9. _____	19. _____
10. _____	20. _____

СУЧАСНІ ЗБРОЙНІ КОНФЛІКТИ, ГРОМАДЯНСЬКІ ВІЙНИ, ПАРТИЗАНСЬКІ РУХИ

Позначити країни, в яких йде збройна боротьба

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Розвиток колоніальних імперій від 1492 до 2008:

https://uk.wikipedia.org/wiki/Колоніальні_імперії

або https://ru.wikipedia.org/wiki/Колониальные_империи

Також:

<https://uk.wikipedia.org/wiki/Геополітика>

https://uk.wikipedia.org/wiki/Політична_географія

ВИЗНАЧЕННЯ

Політико-географічне положення – геопросторове відношення об'єкту земної поверхні до політичних даностей, що знаходяться зовні і впливають на нього. Історична категорія, що змінюється з часом під впливом різноманітних факторів.

Характеристика політико-географічного положення країни

1. Політико-економічна оцінка державних кордонів:
 - рівень економічного розвитку сусідніх країн,
 - спільні кордони з тісними політичними та економічними партнерами,
 - спільні кордони з країнами інших політичних та економічних блоків.
2. Положення відносно транспортних коридорів, ринків сировини та збуту товарів:
 - вихід до моря, річкові зв'язки,
 - торговельні відносини з сусідами,
 - забезпеченість власною сировиною.
3. Положення відносно «гарячих точок» планети:
 - гарячі точки у прикордонних країнах,
 - військово-стратегічний потенціал країни, військові бази за кордоном,
 - участь країни в конфліктах, миротворчих операціях.

Джерело: Шаблій О.І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. – Львів, 2001.

Геополітичне положення – складна категорія, що визначається сукупністю відношень з іншими країнами та великими природними об'єктами, ринкам збуту товарів та сировини, торговельним шляхам, що мають суттєвий політичний, соціальний і екологічний вплив.

Геополітичне положення – положення держави відносно інших держав з точки зору загальнополітичних, економічних та військово-стратегічних інтересів.

Геополітичне положення країни можна оцінювати на різних рівнях:

- макрорівень – положення відносно світових центрів політики та економіки,
- мезорівень – положення відносно великих регіонів та угруповань країн,
- мікрорівень – положення відносно сусідніх країн.

Геополітичне положення оцінюється як вигідне, чи ні з різних аспектів. На сучасному історичному етапі розвитку людства важливими елементами геополітичного положення слугують розміри країни, протяжність – компактність, обриси її кордонів, наявність виходу до морів. Геополітичне положення – важливий резерв економічного, соціально-політичного розвитку держав. Використання геополітичного положення визначає раціональність структури та ефективність матеріального виробництва країни, її економічну, політичну, екологічну та воєнну безпеку.

Джерело: Паламарчук М.М., Паламарчук О.М. Економічна і соціальна географія України з основами теорії. – К.: Знання 1998. – 416 с.

